

“Als mensen niet naar buiten gaan om te sporten, dan haal ik buiten toch naar binnen.” Dat is de visie van kunstenaar Karien van Assendelft op het door haar ontworpen kunstwerk Apেকooi in de fitnesszaal van het Studenten Sportcentrum USC in Amsterdam. Meest in het oog springende onderdeel hiervan is het bomenplafond. Door een ontzettend grote afbeelding te ontwerpen en die op te delen over alle plafondpanelen, is een prachtig en uitzonderlijk plafond het eindresultaat.

Van Assendelft is niet een traditionele kunstenaar die op een zolderkamer schilderen maakt. “Ik denk dat kunstenaars zich veel meer in de maatschappij moeten mengen door projecten aan te pakken in de openbare ruimte”, meent zij. Om dus aan opdrachten te komen, kan zij het als beginnend kunstenaar niet permitteren achterover te leunen en te wachten. Nee, Van Assendelft neemt een pro-actieve houding aan en schrijft instanties aan voor opdrachten. Zo sportte zij zelf al in het Studenten Sportcentrum USC en hoorde van een aanstaande, grote verbouwing. Ze schreef de directeur dat ze graag ‘iets kunstzinnigs’ in zijn centrum wilde doen en hij was direct enthousiast.

Vrijgelaten

Een ruimte was echt aan verbetering toe, waarvoorheen een stalen roosterplafond inzate dat niet veel goeds deed voor de akoestiek. Verder wilde de opdrachtgever een sfeervollere verlichting en moest er ook met de luchtbehandeling rekening gehouden worden. Met deze uitgangspunten

Onder de linden

BOMENPLAFOND STUDENTEN SPORTCENTRUM USC

Foto: Hans Kuiper

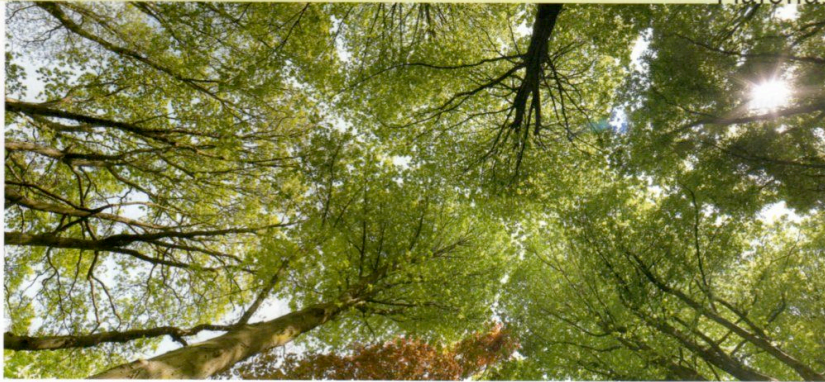
ging Van Assendelft aan het werk. “Voor mij was het fantastisch. Dit was voor het eerst dat een opdrachtgever mij helemaal heeft vrijgelaten”, vertelt Van Assendelft. Een aantal wilde ideeën kon echter geen doorgang vinden vanwege de brandveiligheidseisen. Henk Janssen van OWA wees Van Assendelft op nieuwe hoogwaardige printtechnieken voor plafondpanelen. Van Assendelft vergeleek de verschillende printtechnieken en koos uiteindelijk voor de firma Reklaspits uit Zaandam.

Joggen

Toen zij had besloten het bomenplafond te gaan doen, schakelde zij de hulp in van fotograaf en architect Hans Kuiper uit Haarlem. Samen werkten zij aan de totale plafondafbeelding van meer dan 250 m². De plafondfoto is uiteindelijk opgebouwd uit 72 verschillende foto's. “Na het joggen in het bos belde Hans mij wel eens met de mededeling dat hij weer prachtige bomen had gezien die we zeker moesten gaan fotograferen en gebruiken voor het plafond”, vertelt Van Assendelft.

Alle geselecteerde foto's werden digitaal op een bol (360 graden) geplakt, waarna een afbeelding ontstond waarop alles wat zich om je heen begeeft te zien is. Uit de bolle afbeelding maakten zij een uitsnede die op een hol virtueel vlak werd geprojecteerd, zodat de vertekening werd gecorrigeerd. Zo ontstond een platte afbeelding dat te zien is op het plafond. De computer laat de afbeeldingen vloeiend in elkaar overlopen, zodat het lijkt dat het één en dezelfde foto is. “Dat soort bewerkingen voert de computer allemaal 's nachts uit, want het zijn nogal grote afbeeldingen.” Omdat de afbeelding op de panelen een beeldkwaliteit van 150 dpi moet hebben, werd het totale bestand bijna twintig gigabyte (20.000 Mb). Dit is digitaal in 380 delen geknipt en geprint op de plafondplaten OWA

Plafonds

De totale plafondbefbeelding is opgebouwd uit 72 foto's met bij elkaar een grootte van bijna twintig gigabyte.

Sternbild (600 x 1200 mm) met het onregelmatige perforatiepatroon.

Big picture

Plafondbedrijf Pennekamp uit Koog aan de Zaan mocht het plafond gaan plaatsen. "Eigenlijk is het een plafond als geen andere", aldus Piet Pennekamp. De plafondpanelen hangen in een plafondsysteem van Saint Gobain API uit Harderwijk. Natuurlijk

wel met een smal profiel om de afbeelding zo veel mogelijk tot haar recht te laten komen. Maar verder niets bijzonders. "Alleen was het wel belangrijk dat er niet één paneel sneuvelde", vertelt Pennekamp.

Met behulp van een image-plattegrond zijn de plafondplaten op de juiste volgorde geplaatst in het plafond. Van Assendelft hield

'vanaf de grond' letterlijk en figuurlijk *the big picture* in de gaten. "Toen de geprinte plafondpanelen er allemaal goed inzaten, zijn we met z'n allen even op de vloer gaan liggen om het eindresultaat te bewonderen", vertelt Pennekamp. En het eindresultaat mag er wezen.

Fysiotherapeut

Het probleem met de luchtbehandeling werd opgelost door het plafond ongeveer tien centimeter van de wanden af te houden. Op die manier was het niet nodig dat een paneel plaats moest maken voor een luchtbehandelingsrooster en 'het plaatje' dus zou worden doorbroken. Etaloid uit Hoofddorp heeft voor de verlichtingsarmaturen van Ridi gezorgd. Van Assendelft koos uiteindelijk voor een vorm van een rechthoek die 80 cm onder het plafond hangt. De tl-verlichting die zowel naar boven als naar beneden is gericht, loopt niet over de hele zijden van de rechthoek door. "Door hier en daar een tl-buis over te slaan, komt de verlichting beter overeen met hoe het echt onder de bomen moet zijn, waarbij licht en schaduw elkaar afwisselen." Ook zijn er spotjes op de wanden gericht, waarop figuren zijn te zien die een radslag doen. "Bij aanvang van het project vond ik het eigenlijk een beetje vreemd dat mensen kiezen om binnen te sporten", vertelt Van

Assendelft. Daarom kwam ze met het idee buiten binnen te halen en het ook nog Apekooi te noemen. "Maar door een blessure moet ik van de fysiotherapeut oefeningen doen en sport ik nu ook binnen." ■

Bouwpartners

Project: Apekooi, Studenten Sportcentrum USC

Ontwerp: Karien van Assendelft, beeldend kunstenaar, Amsterdam

Fotografie: Hans Kuiper, Haarlem

Opdrachtgever: Studenten sportcentrum USC in Amsterdam en Amsterdams Fonds voor de Kunst

Montagebedrijf: Pennekamp, Koog aan de Zaan

Leverancier plafondpanelen: OWA Benelux, Amsterdam

Paneelprints: Reklaspits, Zaandam

Leverancier plafondsysteem: Saint Gobain API, Harderwijk

Verlichting: Etaloid, Hoofddorp